

Euroopa Liidu Teataja

C 272

50. aastakäik

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

15. november 2007

<u>Teatis nr</u>	<u>Sisukord</u>	<u>Lehekülg</u>
II	<i>Teatised</i>	
	EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDE JA ORGANITE TEATISED	
	Komisjon	
2007/C 272/01	Teatatud koondumise aktsepteering (Toimik nr COMP/M.4868 — Avnet/Magirus EID) ⁽¹⁾	1
2007/C 272/02	Teatatud koondumise aktsepteering (Toimik nr COMP/M.4903 — Hochtief/Vinci/JV) ⁽¹⁾	1
2007/C 272/03	Teatatud koondumise aktsepteering (Toimik nr COMP/M.4564 — Bridgestone/Bandag) ⁽¹⁾	2
IV	<i>Teave</i>	
	TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT JA ORGANITELT	
	Komisjon	
2007/C 272/04	Euro vahetuskurss	3
2007/C 272/05	Komisjoni teatis — Ebaseaduslik ja ühisturuga kokkusobimatu riigiabi: abi tagasinõudmist käsitlevate komisjoni otsuste tõhus rakendamine liikmesriikides	4
2007/C 272/06	Konkurentsi piiravat tegevust ja turgu valitsevat seisundit käsitleva nõuandekomitee 416. istungil 18. septembril 2006 esitatud arvamus juhtumit COMP/C2/38.681 — Cannes'i pikendamiskokkulepe — Käsitleva otsuse eelnõu kohta	18

2007/C 272/07	Ärakuulamise eest vastutava ametniku lõpparuanne juhtumi COMP/C2/38.681 kohta — Cannes'i pikendamiskokkulepe (vastavalt komisjoni 23. mai 2001. aasta otsuse 2001/462/EÜ, ESTÜ (ärakuulamise eest vastutavate ametnike pädevuse kohta teatavates konkurentsimenetlustes) artiklitele 15 ja 16 — EÜT L 162, 19.6.2001, lk 21)	19
---------------	--	----

EUROOPA MAJANDUSPIIRKONDA KÄSITLEV TEAVE

EFTA kohus

2007/C 272/08	Héraðsdómur Reykjavíkur 19. märtsi 2007. aasta taotlus EFTA kohtule nõuandva arvamuse saamiseks kohtuasjas Jón Gunnar Þorkelsson versus Gildi-lífeyrissjóður (Gildi pensionifond) (Kohtuasi E-4/07)	20
---------------	---	----

V Teated

HALDUSMENETLUSED

Komisjon

2007/C 272/09	Euroopa GNSS järelevalveameti konkursikutsed seoses Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi tööprogrammiga „Koostöö”	21
---------------	--	----

KONKURENTSIPOLIITIKA RAKENDAMISEGA SEOTUD MENETLUSED

Komisjon

2007/C 272/10	Eelteatis koondumise kohta (Juhtum nr COMP/M.4946 — Goldman Sachs/Sintonia SpA/Sintonia) — Võimalik lihtsustatud korras menetlemine ⁽¹⁾	22
2007/C 272/11	Eelteatis koondumise kohta (Juhtum nr COMP/M.4883 — PetroFina/Galactic/Futero JV) — Võimalik lihtsustatud korras menetlemine ⁽¹⁾	23

Teade

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

II

(Teatised)

EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDE JA ORGANITE TEATISED

KOMISJON

Teatatud koondumise aktsepteering**(Toimik nr COMP/M.4868 — Avnet/Magirus EID)****(EMPs kohaldatav tekst)**

(2007/C 272/01)

5. oktoobril 2007 otsustas komisjon mitte vastu seista ülalmainitud koondumisele ning kuulutada see vastavaks ühisturu nõuetega. Käesolev otsus on tehtud nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004 artikli 6(1)(b) alusel. Täielik otsuse tekst on kättesaadav vaid inglise keeles ning avaldatakse peale seda, kui dokumendist on kustutatud kõik võimalikud ärisaladused. Otsus on kättesaadav:

- Euroopa konkurentsipoliitika koduleheküljel (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>). See kodulehekülg aitab leida ühinemisotsuseid, sealhulgas ärinime, toimiku numbri, kuupäeva ja tööstusharu indeksid;
- elektroonilises formaadis EUR-Lex koduleheküljel, dokumendinumber 32007M4868 alt. EUR-Lex pakub on-line juurdepääsu Euroopa õigusele. (<http://eur-lex.europa.eu>)

Teatatud koondumise aktsepteering**(Toimik nr COMP/M.4903 — Hochtief/Vinci/JV)****(EMPs kohaldatav tekst)**

(2007/C 272/02)

3. oktoobril 2007 otsustas komisjon mitte vastu seista ülalmainitud koondumisele ning kuulutada see vastavaks ühisturu nõuetega. Käesolev otsus on tehtud nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004 artikli 6(1)(b) alusel. Täielik otsuse tekst on kättesaadav vaid saksa keeles ning avaldatakse peale seda, kui dokumendist on kustutatud kõik võimalikud ärisaladused. Otsus on kättesaadav:

- Euroopa konkurentsipoliitika koduleheküljel (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>). See kodulehekülg aitab leida ühinemisotsuseid, sealhulgas ärinime, toimiku numbri, kuupäeva ja tööstusharu indeksid;
- elektroonilises formaadis EUR-Lex koduleheküljel, dokumendinumber 32007M4903 alt. EUR-Lex pakub on-line juurdepääsu Euroopa õigusele. (<http://eur-lex.europa.eu>)

Teatatud koondumise aktsepteering
(Toimik nr COMP/M.4564 — Bridgestone/Bandag)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2007/C 272/03)

29. mail 2007 otsustas komisjon mitte vastu seista ülalmainitud koondumisele ning kuulutada see vastavaks ühisturu nõuetega. Käesolev otsus on tehtud nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004 artikli 6(1)(b) alusel. Täielik otsuse tekst on kättesaadav vaid inglise keeles ning avaldatakse peale seda, kui dokumendist on kustutatud kõik võimalikud ärisaladused. Otsus on kättesaadav:

- Euroopa konkurentsipoliitika koduleheküljel (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>). See kodulehekülg aitab leida ühinemisotsuseid, sealhulgas ärinime, toimiku numbri, kuupäeva ja tööstusharu indeksid;
 - elektroonilises formaadis EUR-Lex koduleheküljel, dokumendinumber 32007M4564 alt. EUR-Lex pakub on-line juurdepääsu Euroopa õigusele. (<http://eur-lex.europa.eu>)
-

IV

(Teave)

TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT JA
ORGANITELT

KOMISJON

Euro vahetuskurss (¹)**14. november 2007**

(2007/C 272/04)

1 euro =

Valuuta	Kurss	Valuuta	Kurss
USD USA dollar	1,4700	RON Rumeenia leu	3,4571
JPY Jaapani jeen	163,26	SKK Slovakkia kroon	32,927
DKK Taani kroon	7,4517	TRY Türgi liir	1,7375
GBP Inglise nael	0,71040	AUD Austraalia dollar	1,6308
SEK Rootsi kroon	9,2470	CAD Kanada dollar	1,4041
CHF Šveitsi frank	1,6450	HKD Hong Kongi dollar	11,4501
ISK Islandi kroon	87,85	NZD Uus-Meremaa dollar	1,9227
NOK Norra kroon	7,9275	SGD Singapuri dollar	2,1254
BGN Bulgaaria lev	1,9558	KRW Korea won	1 342,55
CYP Küprose nael	0,5842	ZAR Lõuna-Aafrika rand	9,8372
CZK Tšehhi kroon	26,695	CNY Hiina jüaan	10,9152
EEK Eesti kroon	15,6466	HRK Horvaatia kuna	7,3490
HUF Ungari forint	253,82	IDR Indoneesia rupia	13 553,40
LTL Leedu litt	3,4528	MYR Malaisia ringit	4,9172
LVL Läti latt	0,7016	PHP Filipiini peeso	62,887
MTL Malta liir	0,4293	RUB Vene rubla	35,9340
PLN Poola zlott	3,6435	THB Tai baht	46,268

⁽¹⁾ Allikas: EKP avaldatud viitekurss.

KOMISJONI TEATIS**Ebaseaduslik ja ühisturuga kokkusobimatu riigiabi: abi tagasinõudmist käsitlevate komisjoni otsuste tõhus rakendamine liikmesriikides**

(2007/C 272/05)

1. SISSEJUHATUS

1. 2005. aastal esitas komisjon oma riigiabi tegevuskava ⁽¹⁾ raames riigiabireformi kava. Reformiprogramm parandab ELi riigiabisüsteemi tõhusust, läbipaistvust ja usaldusväärsust. Tegevuskava keskseks põhimõtteks on „vähem ja paremini suunatud riigiabi”. Peamine eesmärk on julgustada liikmesriike vähendama üldiseid abi määrasid, suunates riigi vahendeid eesmärkidele, millel on selge ühenduse huvi. Selle saavutamiseks kohustub komisjon jätkuvalt rangelt käsitlema konkurentsi kõige enam moonutavaid abi liike, eelkõige ebaseaduslikku ning ühisturuga kokkusobimatut abi.
2. Viimaste aastate jooksul on komisjon näidanud, et ta on ebaseadusliku abi suhtes valmis võtma range seisukoha. Alates nõukogu määruse (EÜ) nr 659/1999 ⁽²⁾ (edaspidi „menetlusmäärus”) jõustumisest, on komisjon süstemaatiliselt nõudnud, et liikmesriigid nõuaksid tagasi ebaseadusliku abi, mis on tuvastatud ühisturuga kokkusobimatuks, välja arvatud juhul, kui see oleks komisjoni arvates vastuolus mõne ühenduse õiguse põhimõttega. Alates 2000. aastast on komisjon vastu võtnud 110 sellist tagasinõude otsust.
3. Riigiabisüsteemi terviklikkuse seisukohalt on oluline, et kõnealuseid komisjoni otsuseid, millega nõutakse liikmesriikidelt ebaseaduslikult antud abi tagasinõudmist (edaspidi „tagasinõude otsused”), kohaldatakse tõhusalt ja viivitamatult. Komisjoni viimaste aastate jooksul kogutud teave näitab, et kõnealuses küsimuses on küllaldaselt põhjust muretsemiseks. Kogemused näitavad, et ei ole peaaegu ühtegi juhtumit, mille puhul abi on tagasi nõutud tagasinõude otsusega määratud tähtaja piires. Viimased avaldatud riigiabi tulemustabelid näitavad, et 45 % kõigist 2000–2001. aastal vastu võetud tagasinõude otsustest ei olnud 2006. aasta juuniks ikka veel rakendatud.
4. 2004. aastal tellis komisjon võrdleva uuringu ELi riigiabipoliitika rakendamise kohta erinevates liikmesriikides ⁽³⁾ (edaspidi „rakendamisuuring”). Üheks uuringu eesmärkidest oli hinnata tagasinõudemenetluste tõhusust ja nende toimimist erinevates liikmesriikides. Uuringu autorid leidsid, et tagasinõudemenetluste liiga pikk kestus kordub läbiva teemana kõikide riikide aruannetes. Uuringu koostajad küll mõnõnsid, et tagasinõudemenetluste rakendamine on viimaste aastate jooksul mõnevõrra paranenud, ent jõudsid samas järeldusele, et ebaseadusliku ja ühisturuga kokkusobimatu abi tagasinõudmisel esineb endiselt palju takistusi enamiku uuringus osalenud riikide puhul.
5. Komisjon rõhutab riigiabi tegevuskavas tagasinõude otsuste tõhusa rakendamise vajadust. On selge, et selliste otsuste rakendamine on komisjoni ja liikmesriikide vaheline jagatud vastutus ja nõuab edu saavutamiseks mõlemapoolseid märkimisväärsed pingutusi.
6. Käesoleva teatise eesmärgiks on selgitada komisjoni tagasinõude otsuste rakendamise poliitikat. Selles ei käsitleta järeldusi, mille võivad riiklikud kohtud teha seoses EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikes 3 sätestatud teavitamiskohustuse ja rakendamiskeelu eiramisega. Komisjon leiab, et on vaja selgitada meetmeid, mille abil üritatakse hõlbustada tagasinõude otsuste täideviimist ja sätestada meetmed, mida liikmesriigid

⁽¹⁾ Riigiabi tegevuskava: Vähem ja paremini suunatud riigiabi: riigiabireformi kava 2005–2009.

⁽²⁾ Nõukogu määrus (EÜ) nr 659/1999, 22. märts 1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks (EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1).

⁽³⁾ Uuring riigiabiseaduse rakendamise kohta riiklikul tasandil, Konkurentsiuuringud 6, Luksemburg, Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus:
http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/overview/studies.html

saaksid võtta, et tagada oma tegevuse täielik vastavus ühenduse õigusega sätestatud eeskirjadele ja põhimõtetele ning eelkõige ühenduse kohtute kohtupraktikale. Seetõttu tuletatakse teatistes meelde eelkõige tagasinõude eesmärk ja aluspõhimõtted, millel tagasinõude otsuste rakendamine põhineb. Seejärel esitatakse kõnealuste aluspõhimõtete praktiline mõju iga tagasinõudemenetluses osaleja suhtes.

2. TAGASINÕUDEPOLIITIKA PÕHIMÕTTED

2.1. Lühike ülevaade seni rakendatud tagasinõudepoliitikast

7. EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikes 3 sätestatakse, et „komisjonile teatatakse piisavalt aegsasti kõigist abi andmise või muutmise kavadest, et komisjon saaks esitada oma märkused. [...] Asjaomane liikmesriik ei vii oma kavandatavaid meetmeid ellu enne, kui selle menetluse tulemusena on tehtud lõplik otsus.”
8. Juhul, kui liikmesriigid ei teavita komisjoni abi andmise või muutmise kavadest enne nende rakendamist, on abi ühenduse õiguse seisukohalt ebaseaduslik alates selle andmise hetkest.
9. Euroopa Kohus on 1973. aasta Kohlegesetz'i otsuses ⁽⁴⁾ esmakordselt kinnitanud, et komisjonil on õigus nõuda ebaseadusliku ja kokkusobimatu riigiabi tagasinõudmist. Kohus leidis, et komisjon on pädev otsustama, et liikmesriik peab ühisturuga kokkusobimatu riigiabi muutma või tühistama. Sellest tulenevalt on komisjonil ka õigus nõuda kõnealuse abi tagasimaksmist. Kõnealusest otsusest ja sellele järgnevast pretsedendiõigusest ⁽⁵⁾ lähtuvalt teavitas komisjon 1983. aastal avaldatud teatistes liikmesriike, et ta on otsustanud kasutada kõiki tema käsutuses olevaid meetmeid, et tagada EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikes 3 sätestatud liikmesriikide kohustuste, sealhulgas nõude, et liikmesriik nõuab tagasi abisaajale ebaseaduslikult antud ühisturuga kokkusobimatu abi, täitmine. ⁽⁶⁾
10. Komisjon alustas ebaseadusliku ja ühisturuga kokkusobimatu abi tagasinõudmist süstemaatilisemalt 1980. aastate teisel poolel ja 1990. aastatel. 1999. aastal olid tagasinõude aluseeskirjad sätestatud menetlusmääruses. Järgnevad tagasinõude rakendamissätted kehtestati komisjoni määrusega (EÜ) nr 794/2004 ⁽⁷⁾ („rakendamismäärus”).
11. Menetlusmääruse **artikli 14 lõikega 1** kinnitatakse ühenduse kohtute järjepidevat pretsedendiõigust ⁽⁸⁾ ja sellega kehtestatakse komisjonile ebaseadusliku ja ühisturuga kokkusobimatu abi tagasinõudmise kohustus, välja arvatud juhul, kui see oleks vastuolus õiguse üldpõhimõtetega. Kõnealuse artikliga nähakse ka ette, et asjaomane liikmesriik võtab kõik vajalikud meetmed ebaseadusliku ja ühisturuga kokkusobimatu abi tagasinõudmiseks. **Artikli 14 lõikega 2** nähakse ka ette, et abi tuleb koos intressidega tagasi nõuda alates kuupäevast, millest alates abisaaja sai ebaseaduslikku abi kasutada kuni abi tegeliku tagastamise kuupäevani. Rakendamismäärusega kehtestatakse meetodid tagasinõutava abi intressi arvutamiseks. Menetlusmääruse **artikli 14 lõikes 3** on sätestatud, et tagastamine toimub „viivitamata ja vastavalt kõnealuse liikmesriigi riiklikele õigusaktidele eeldusel, et need võimaldavad komisjoni otsuste kohest ja tõhusat elluviimist.”
12. Paljudes hiljutistes otsustes on Euroopa Kohus täiendavalt selgitanud menetlusmääruse artikli 14 lõike 3 kohaldamisala ja tõlgendamist, rõhutades seejuures vajadust tagasinõude otsused koheselt ja tõhusalt ellu viia ⁽⁹⁾. Lisaks on komisjon hakanud süstemaatilisemalt kohaldama Deggendorfi juhtumi ⁽¹⁰⁾ kohtupraktikat. Kõnealune kohtupraktika võimaldab komisjonil teatavate tingimuste täitmisel nõuda liikmesriikidelt ettevõtjale uue ühisturuga kokkusobiva abi maksmise peatamist, kuni viimane on tagasi

⁽⁴⁾ Kohtuasi C-70/72, *komisjon v. Saksamaa*, [1973] EKL 813, punkt 13.

⁽⁵⁾ Kohtuasi 121/73, *Markmann KG v. Saksamaa ja Schleswig-Holsteini liidumaa*, [1973] EKL 01495, kohtuasi 122/73, *Nordsee, Deutsche Hochseefischerei GmbH v. Saksamaa ja Rheinland-Pfalzi liidumaa*, [1973] EKL 01511 ja kohtuasi 141/73, *Fritz Lohrey v. Saksamaa ja Hesseni liidumaa*, [1973] EKL 01527.

⁽⁶⁾ EÜT C 318, 24.11.1983, lk 3.

⁽⁷⁾ Komisjoni määrus (EÜ) nr 794/2004, 21. aprill 2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks (ELT L 140, 30.4.2004, lk 1).

⁽⁸⁾ Kohtuasi C-301/87, *Prantsusmaa v. komisjon*, [1990] EKL I-307.

⁽⁹⁾ Kohtuasi C-415/03, *komisjon v. Kreeka*, („Olympic Airways”), [2005] EKL I-03875 ja kohtuasi C-232/05, *komisjon v. Prantsusmaa*, („Scott”), [2006], 5. oktoobri 2006. aasta kohtuotsus, veel avaldamata.

⁽¹⁰⁾ Kohtuasi C-188/92, *TWD Textilwerke Deggendorf GmbH v. Saksamaa*, („Deggendorf”), EKL [1994], I-00833.

maksunud varasema ebaseadusliku ja ühisturuga kokkusobimatu abi, mille suhtes kohaldati tagasinõude otsust.

2.2. Tagasinõudepoliitika eesmärk ja põhimõtted

2.2.1. Tagasinõude eesmärk

13. Euroopa Kohus on mitmel korral võtnud seisukoha, et tagasinõude eesmärk on taastada enne abi andmist turul valitsenud olukord. See on vajalik selleks, et tagada võrdsete tingimuste säilimine siseturul kooskõlas EÜ asutamislepingu artikli 3 punktiga g. Selle raames on Euroopa Kohus rõhutanud, et ebaseadusliku ja ühisturuga kokkusobimatu abi tagasinõudmine ei ole karistus, ⁽¹¹⁾ vaid loogiline tagajärg järeldusele, mille kohaselt abi on ebaseaduslik. ⁽¹²⁾ Seetõttu ei saa seda käsitleda seoses asutamislepingu riigiabi eesmärkidega ebaproportsionaalsena. ⁽¹³⁾
14. Vastavalt Euroopa Kohtule „on eelnevalt kehtinud olukord taastatud, kui abisaaja on ebaseadusliku ja ühisturuga kokkusobimatu abi tagasi maksnud, kaotades seega turueelise, mis kõnealusel abisaajal oli võrreldes oma konkurentidega ning kui enne abi andmist valitsenud olukord on taastatud ⁽¹⁴⁾.” Selleks et kaotada ebaseadusliku abiga saadud rahalised eelised, tuleb ebaseaduslikult antud abisummadelt maksta tagasi ka intress. Kõnealune intress peab võrduma rahalise eelisega, mis saadi kõnealuste vahendite intressideta kasutamisest konkreetse ajavahemiku jooksul. ⁽¹⁵⁾
15. Lisaks on Euroopa Kohus rõhutanud, et selleks, et komisjoni tagasinõude otsuseid saaks täielikult ellu viia, peavad liikmesriikide võetud meetmetel olema tagasinõude osas konkreetsed tagajärjed ⁽¹⁶⁾ ning et tagasinõue tuleb esitada kohe ⁽¹⁷⁾. Selleks et tagasinõue saavutaks oma eesmärgi, on oluline, et abi tagasimaksmine toimuks viivitamata.

2.2.2. Ebaseadusliku ja ühisturuga kokkusobimatu abi tagasinõudmise kohustus ning sellega seonduvad erandid

16. Menetlusmääruse artikli 14 lõikes 1 määratletakse, et „juhul kui ebaseadusliku abi juhtumite suhtes võetakse vastu negatiivne otsus, otsustab komisjon, et asjaomane liikmesriik peab võtma vajalikud meetmed selleks, et abisaajalt abi tagasi nõuda”.
17. Menetlusmäärusega kehtestatakse kaks piirangut komisjoni volitustele nõuda ebaseadusliku ja kokkusobimatu abi tagasimaksmist. Menetlusmääruse artikli 14 lõikes 1 nähakse ette, et komisjon ei nõua abi tagasimaksmist, kui see on vastuolus **õiguse üldpõhimõttega**. Õiguse üldpõhimõtteid on kõnealuses kontekstis enamasti õiguspärase ootuse ⁽¹⁸⁾ ja õiguskindluse kaitsmisega ⁽¹⁹⁾ seotud põhimõtted. On oluline märkida, et Euroopa Kohus on kasutanud kõnealuste põhimõtete väga piiratud tõlgendamist tagasinõude kontekstis. Menetlusmääruse artiklis 15 sätestatakse, et komisjoni abi tagasinõudmise volituste suhtes kohaldatakse 10-aastast aegumistähtaega (nn **igamistähtaeg**). Tähtaja kulg algab päevast, mil abisaajale antakse ebaseaduslikku abi kas individuaalse abina või abikava raames. Tähtaja arvestamine katkeb, kui komisjon või komisjoni nõudmisel liikmesriik võtab ebaseadusliku abiga seotud mis tahes meetmeid ⁽²⁰⁾.

⁽¹¹⁾ Kohtuasi C-75/97, *Belgia v. komisjon*, [1999] EKL I-03671, punkt 65.

⁽¹²⁾ Kohtuasi C-183/91 *komisjon v. Kreeka*, [1993] EKL I-3131, punkt 16.

⁽¹³⁾ Liidetud kohtuasjad C-278/92, C-279/92 ja C-280/92, *Hispaania v. komisjon*, [1994] EKL I-04103, punkt 75.

⁽¹⁴⁾ Kohtuasi C-348/93, *komisjon v. Itaalia*, [1995] EKL I-673, punkt 27.

⁽¹⁵⁾ Kohtuasi T-459/93, *Siemens v. komisjon*, [1995] EKL II-1675, punktid 97–101.

⁽¹⁶⁾ Kohtuasi C-415/03, *komisjon v. Kreeka*, vt joonealune märkus 9.

⁽¹⁷⁾ Kohtuasi C-232/05, *komisjon v. Prantsusmaa*, vt joonealune märkus 9.

⁽¹⁸⁾ Õiguspärase ootuse kaitsmise põhimõtte kohta vt kohtuasi C 24/95, *Alcan*, [1997], EKL I-1591, punkt 25, kohtuasi C 5/89, *BUG-Alutechnik*, [1990], EKL I-3437, punktid 13 ja 14. Näitena selle kohta, et Euroopa Kohus tunnistas abisaajate õiguspärase ootuse olemasolu, vt kohtuasi C 223/85, *RSV*, [1987], EKL 4617.

⁽¹⁹⁾ Õiguskindluse põhimõtte kohta vt T-115/94, *Opel Austria GmbH v. nõukogu*, [1997] EKL II-00039 ja kohtuasi C-372/97, *Itaalia v. komisjon*, [2004] EKL I-3679, punktid 116–118, liidetud kohtuasjad C-74/00P ja C-75/00, *P Falck ja Acciaierie di Bolzano v. komisjon*, [2002] EKL I-7869, punkt 140. Vt ka kohtuasi T-308/00, *Saltzgritter v. komisjon*, [2004] EKL II-01933, punkt 166.

⁽²⁰⁾ „Komisjoni mis tahes meetmete” tõlgendamiseks vt kohtuasi T-369/00, *Département du Loiret v. komisjon*, [2003] EKL II-01789.

18. EÜ asutamislepingu artikli 249 kohaselt on otsused tervikuna siduvad nende suhtes, kellele need suunatud on. Seega on liikmesriik, kellele tagasinõude otsus suunatud on, kohustatud kõnealuse otsuse ellu viima. ⁽²¹⁾ Euroopa Kohus on tunnistanud ainult ühte erandit liikmesriigi kohustusest talle suunatud tagasinõude otsus ellu viia. Selleks on erandlikud asjaolud, mis muudavad liikmesriigile otsuse nõuetekohase elluviimise **täiesti võimatuks**. ⁽²²⁾
19. Ühenduse kohtute arvates ei saa täielikku võimatust ainsa põhjusena tuua. Liikmesriik peab tõendama, et ta püüdis heas usus ebaseaduslikku abi tagasi nõuda ning ta peab komisjoniga vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 10 koostööd tegema selleks, et ilmnenu raskused ületada. ⁽²³⁾
20. Kohtupraktika ülevaade näitab, et ühenduse kohtud on tõlgendanud mõistet „täiesti võimatu” väga kitsalt. Kohtud on kinnitanud mitmel korral, et liikmesriik ei või toetuda oma riiklike õigusaktide säte-tele, näiteks igamiseeskirjadele ⁽²⁴⁾ või tagasinõude sätete puudumisele riiklikes õigusaktides, ⁽²⁵⁾ et õigustada oma ebaõnnestumist tagasinõude otsuse täitmisel. ⁽²⁶⁾ Euroopa Kohus on samuti olnud seisukohal, et tagasinõudekohustust ei mõjuta abisaaja majandusliku olukorraga seotud asjaolud. Kohus selgitas, et finantsraskustes ettevõtja ei ole käsitletav tõendina tagasinõude võimatuse kohta. ⁽²⁷⁾ Kohus tõi välja, et sellisel juhul on kõikide tagasinõutavate varade täielik puudumine ainsaks võimaluseks, kui liikmesriik saab näidata, et abi tagasi maksmine on täiesti võimatu. ⁽²⁸⁾ Paljudel juhtudel on liikmesriigid väitnud, et neil ei olnud võimalik tagasinõude otsust kas administratiivsete või tehniliste raskuste tõttu (nt väga suur arv abisaajaid) ellu viia. Kohus on järjepidevalt keeldunud tunnistamast, et sellised raskused on käsitletavad tagasinõude võimatusena. ⁽²⁹⁾ Isegi ületamatute sisemiste raskuste väide ei saa õigustada liikmesriigi ebaõnnestumist ühenduse õigusest tulenevate kohustuste täitmisel. ⁽³⁰⁾

2.2.3. Riiklike menetluste kasutamine ning otsuse kohese ja tõhusa elluviimise vajadus

21. Menetlusmääruse artikli 14 lõikes 3 on sätestatud, et „tagasimakse tehakse viivitamata ja vastavalt asjaomase liikmesriigi riiklikele õigusaktidele eeldusel, et need võimaldavad komisjoni otsuste kohest ja tõhusat elluviimist.”
22. Kui liikmesriikidel on õigus valida vastavalt oma riiklikele õigusaktidele meetmed tagasinõude otsuste rakendamiseks, peaksid valitud meetmed aitama tagasinõude otsust täielikult jõustada. Seega on vajalik, et liikmesriikide võetud riiklikud meetmed viiksid komisjoni otsuse **tõhusa ja kohese** elluviimiseni.
23. Euroopa Kohus rõhutas Olympic Airways kohtuasjas tehtud otsuses, ⁽³¹⁾ et liikmesriikide võetud rakendamismeetmed peavad olema **tõhusad** ja viima tagasinõude osas konkreetsete tulemusteni. Liikmesriikide võetud meetmed peavad viima abisaajale antud abisumma tegeliku tagasimaksmiseni. Euroopa Kohus kinnitas viimati kõnealust praktikat Scotti kohtuasjas tehtud otsuses, ⁽³²⁾ kus rõhutas ka, et riiklikud menetlused, mis ei vasta menetlusmääruse artikli 14 lõikes 3 sätestatud tingimustele, tuleks jätta kohaldamata. Kinnitust ei leidnud eelkõige aga liikmesriigi väide, et ta oli kasutusele võtnud kõik riikliku süsteemi olemasolevad vahendid ja kohus nõudis, et kõnealused vahendid viiksid ka tagasinõude osas konkreetse tulemuseni ja seda komisjoni määratud tähtaja jooksul.

⁽²¹⁾ Kohtuasi 94/87, komisjon v. Saksamaa, [1989] EKL I-175.

⁽²²⁾ Kohtuasi C-404/00, komisjon v. Hispaania, [2003] EKL I-6695.

⁽²³⁾ Kohtuasi C-280/95, komisjon v. Itaalia, [1998] EKL I-259.

⁽²⁴⁾ Kohtuasi C-24/95, Alcan, [1997], EKL I-1591, punktid 34-37.

⁽²⁵⁾ Kohtuasi C-303/88, Itaalia v. komisjon, [1991] EKL I-1433.

⁽²⁶⁾ Kohtuasi C-52/84 komisjon v. Belgia [1986] EKL 89, punkt 9.

⁽²⁷⁾ Kohtuasi C-52/84, komisjon v. Belgia, vt joonealune märkus 26, punkt 14.

⁽²⁸⁾ Kohtuasi C-499/99, komisjon v. Hispaania, [2002] EKL I-06301.

⁽²⁹⁾ Kohtuasi C-280/95, komisjon v. Itaalia, vt joonealune märkus 23.

⁽³⁰⁾ Kohtuasi C-6/97, Itaalia v. komisjon, [1999] EKL I-2981, punkt 34.

⁽³¹⁾ Kohtuasi C-415/03, komisjon v. Kreeka, vt joonealune märkus 9.

⁽³²⁾ Kohtuasi C-232/05, komisjon v. Prantsusmaa, vt joonealune märkus 9.

24. Menetlusmääruse artikli 14 lõikes 3 on sätestatud, et tagasinõude otsuseid rakendatakse selliselt, et see oleks nii tõhus kui ka **kohene**. Scotti juhtumi puhul rõhutas Euroopa Kohus tagasinõudeprotsessi puhul ajamõõtme tähtsust. Kohus täpsustas, et riiklike menetluste kohaldamine ei tohiks takistada komisjoni otsuste kohest ja tõhusat elluviimist ega pidurdada seega tõhusa konkurentsi taastamist. Riiklikud menetlused, mis takistavad eelnevalt turul valitsenud olukorra kohest taastamist ja pikendavad ebaausat konkurentsieelist, mis on saadud ebaseadusliku ja turuga kokkusobimatu abi tulemusel, ei vasta menetlusmääruse artikli 14 lõikes 3 sätestatud tingimustele.
25. Sellega seoses on tähtis meeles pidada, et tagasinõude otsuse tühistamine EÜ asutamislepingu artiklis 230 osutatud korras ei peata otsuse täitmist. Seoses kõnealuse tühistamisega võib abisaaja siiski taotleda tagasinõude otsuse täitmise peatamist vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 242. Peatamise taotlused peavad sisaldama asjaolusid, mis näitavad selle kiireloomulisust, ning neis tuleb tõendada taotletavate ajutiste meetmete hädavajalikkust nii praktilisest kui ka õiguslikust seisukohast. Euroopa Kohus või esimese astme kohus võib seejärel, vastavate asjaolude olemasolul nõuda asjaomase komisjoni otsuse kohaldamise peatamist.
- 2.2.4. *Lojaalse koostöö põhimõte*
26. Asutamislepingu artikliga 10 kohustatakse liikmesriike hõlbustama ühenduse eesmärkide saavutamist ja kehtestatakse ELi institutsioonide ja liikmesriikide vastastikused koostöö kohustused, et saavutada asutamislepinguga seatud eesmärgid.
27. Seega peavad komisjon ja liikmesriikide ametiasutused seoses tagasinõude otsuste täitmisega tegema koostööd, et jõuda konkurentsitingimuste taastamiseni siseturul.
28. Kui liikmesriigil tekib ettenägematuid takistusi tagasinõude otsuse täideviimisel ettenähtud aja jooksul või kui liikmesriik näeb ette tagajärgi, mida komisjon ei märganud, peab ta kõnealused küsimused koos sobilike muudatustega esitama komisjonile kaalumiseks. ⁽³³⁾ Sellisel juhul peavad komisjon ja asjaomane liikmesriik tegema heas usus koostööd, et raskused ületada, järgides seejuures täielikult EÜ asutamislepingu sätteid. ⁽³⁴⁾ Samamoodi nõuab lojaalse koostöö põhimõte, et liikmesriik esitaks komisjonile kogu vajaliku teabe, mis võimaldab komisjonil veenduda, et valitud vahend viib otsuse kohandatud rakendamiseni. ⁽³⁵⁾
29. Komisjoni teavitamine tagasinõude otsuse rakendamisega seotud tehnilistest ja õiguslikest probleemidest ei vabasta liikmesriiki siiski kohustusest võtta kõiki võimalikke vajalikke meetmeid, et abi asjaomaselt ettevõtjalt tagasi saada, ning liikmesriik peab ka komisjonile esitama ettepanekuid otsuse rakendamise sobilike korralduste kohta. ⁽³⁶⁾

3. TAGASINÕUDEPOLIITIKA RAKENDAMINE

30. Nii komisjonil kui ka liikmesriigil on oluline osa tagasinõude otsuste rakendamisel ning nad saavad tagasinõudepoliitika tõhusale rakendamisele kaasa aidata.

3.1. Komisjoni roll

31. Komisjoni tagasinõude otsusega kehtestatakse tagasinõudekohustus asjaomasele liikmesriigile. Kõnealuse otsuse alusel peab asjaomane liikmesriik ettenähtud aja jooksul konkreetse abisumma ühelt või mitmelt abisaajalt tagasi nõudma. Kogemused näitavad, et aega, mille jooksul tagasinõude otsus ellu viiakse, mõjutab kõnealuse otsuse täpsusaste või terviklikkus. Komisjon jätkab seega oma püüdlusi, eesmärgiga tagada, et tagasinõude otsused sisaldaksid tagasinõutava abi täpset summat (täpseid summasid), tagasimaksmise eest vastutava(te) ettevõtja(te) nime/nimesid ning tähtaega, mille jooksul tagasinõue peab olema lõpule viidud.

⁽³³⁾ Kohtuasi C-404/00, komisjon v. Hispaania, vt joonealune märkus 22.

⁽³⁴⁾ Kohtuasi C-94/87, komisjon v. Saksamaa [1989], EKL 175, punkt 9, kohtuasi C-348/93 komisjon v. Itaalia, vt joonealune märkus 14, punkt 17.

⁽³⁵⁾ Näitena rakendamise ettepanekute kohta vt kohtuasi C-209/00, komisjon v. Saksamaa [2002] EKL I-11695.

⁽³⁶⁾ Kohtuasi 94/87, komisjon v. Saksamaa, vt joonealune märkus 34, punkt 10.

Nende ettevõtjate kindlaks tegemine, kellelt tuleb abi tagasi nõuda

32. Ebaseaduslik ja ühisturuga kokkusobimatu abi tuleb tagasi nõuda ettevõtjalt, kes sellest tegelikult kasu said. ⁽³⁷⁾ Komisjon jätkab võimalusel oma tagasinõude otsustes kõnealust ettevõtja(te), kellelt abi tuleb tagasi nõuda, tuvastamise praktikat. Kui rakendamise etapis selgub, et abi kanti üle muudele üksustele, võivad liikmesriigid tagasinõuet laiendada, et hõlmata kõiki abisaajaid ning tagamaks, et tagasimakse kohustusest kõrvale ei hiilitaks.
33. Ühenduse kohtud on andnud mõningaid juhiseid tingimuste kohta, mille puhul tagasinõudekohustust peab lisaks esialgsele ebaseadusliku ja kokkusobimatu abi saajale seda laiendama ka muudele ettevõtjatele. Euroopa Kohtu arvates võib põhjendamatu eelise ülekandmine toimuda juhul, kui esialgse abisaaja vara kantakse kolmandale osapoolale üle hinnaga, mis on selle turuväärtusest madalam. Mõnikord kantakse kõnealune eelis üle õigusjärgsele ettevõtjale, kes on loodud selleks, et tagasinõudekohustusest kõrvale hiilida. Euroopa Kohus leiab, et kui komisjon saab tõendada, et vara müüdi hinnaga, mis on selle turuväärtusest madalam, eelkõige õigusjärgsele ettevõtjale, on loodud selleks, et tagasinõudekohustusest kõrvale hiilida, saab tagasinõudekohustust laiendada kõnealusele kolmandale osapoolale. ⁽³⁸⁾ Tava-pärasteks kõrvalehiilimise juhtumiteks on need juhud, mil ülekandel ei ole muud majanduslikku põhjendust kui tagasinõudekohustuse kehtetuks tunnistamine. ⁽³⁹⁾
34. Sellise ettevõtja aktsiate ülekandmise puhul, kes peab tagasi maksma ebaseadusliku ja kokkusobimatu abi (aktsiatehingud), on Euroopa Kohus seisukohal, ⁽⁴⁰⁾ et ettevõtja aktsiate müük kolmandale osapoolale ei mõjuta abisaaja kohustust abi tagasi maksta. ⁽⁴¹⁾ Kui leiab kinnitust, et aktsiate ostja maksis kõnealuse ettevõtja aktsiate eest turuhinnast madalamat hinda, ei saa seda vaadelda kui kasu saamist eelisest, mida võiks käsitleda riigiabina. ⁽⁴²⁾
35. Kui komisjon võtab abikavade suhtes vastu tagasinõude otsuse, ei ole komisjonil tavaliselt õigust otsuses eneses kindlaks määrata kõiki ebaseaduslikku ja ühisturuga kokkusobimatut abi saanud ettevõtjaid. Seda peaks otsuse rakendamisprotsessi alguses tegema asjaomane liikmesriik, kes peab kaaluma iga asjaomase ettevõtja individuaalset olukorda. ⁽⁴³⁾

Tagasinõutava summa kindlaks määramine

36. Tagasinõude eesmärk on saavutatud, kui „abisaaja, ehk teisisõnu ettevõtjad, kes on tegelikult abist kasu saanud, on kõnealuse abi vajaduse korral koos viivisega tagasi maksnud. Abi tagastamisega minetatakse abisaaja turueelis teiste konkurentide ees ning taastatakse konkurentsitingimused, mis kehtisid enne abi andmist”. ⁽⁴⁴⁾
37. Komisjon võib, nagu ta on seda varemgi teinud, oma tagasinõude otsustes selgelt määratleda ebaseaduslikud ja kokkusobimatud abimeetmed, mille suhtes rakendatakse tagasinõuet. Kui komisjonil on tema käsutuses vajalik teave, püüab ta ka kindlaks määrata täpse tagasinõutava abisumma. On siiski selge, et komisjon ei saa ning tal ei ole juriidilist kohustust määrata kindlaks täpne tagasinõutav abisumma. On piisav, kui komisjoni otsus sisaldab teavet, mis võimaldab liikmesriigil ilma suuremate raskusteta tagasinõutav abisumma kindlaks määrata. ⁽⁴⁵⁾

⁽³⁷⁾ Kohtuasi C-303/88, *Itaalia v. komisjon*, [1991], EKL I-1433, punkt 57; Kohtuasi C-277/00, *Saksamaa v. komisjon* („SMI”) [2004] EKL I-3925, punkt 75.

⁽³⁸⁾ Kohtuasi C-277/00, *Saksamaa v. komisjon*, vt joonealune märkus 37.

⁽³⁹⁾ Kohtuasjad C-328/99 ja C-399/00, *Italia ja SMI 2 Multimedia Spa v komisjon*. Teise sekkumise näitena vt kohtuasi C-415/03, *komisjon v. Kreeka*, vt eespool joonealune märkus 9.

⁽⁴⁰⁾ Kohtuasi C-328/99 ja C-399/00, *Italia ja SIM 2 Multimedia v. komisjon*, [2003] I-4035, punkt 83.

⁽⁴¹⁾ Juhul kui erastatakse ettevõtja, kes on saanud riigiabi, mille komisjon on kuulutanud ühisturuga kokkusobivaks, võib liikmesriik erastamislepingusse sisestada vastutussätte, et kaitsta ettevõtja ostjat riski vastu, mille puhul ühenduse kohtud võivad komisjoni esialgse heakskiitva otsuse ümber lükata, asendada selle komisjoni otsusega, millega nõutakse abisaajalt kõnealuse abi tagasimaksmist. Selline säte võib kajastuda ostja poolt erastatava ettevõtja eest makstavas hinnas, et võtta arvesse uut tagasinõudekohustust.

⁽⁴²⁾ Kohtuasi C-277/00, *Saksamaa v. komisjon*, vt joonealune märkus 37, punkt 80.

⁽⁴³⁾ Kohtuasi C-310/99, *Itaalia v. komisjon*, [2002] EKL I-2289, punkt 91.

⁽⁴⁴⁾ Kohtuasi C-277/00, *Saksamaa v. komisjon*, vt joonealune märkus 37, punktid 74–76.

⁽⁴⁵⁾ Kohtuasi C-480/98, *Hispaania v. komisjon*, [2000], EKL I 8717, punkt 25 ja liidetud kohtuasjad C-67/85, C-68/85 ja C-70/85, *Kwekerij van der Kooy BV ja teised v. komisjon* [1988], EKL 219.

38. Ebaseadusliku ja ühisturuga kokkusobimatu abikava puhul ei saa komisjon kindlaks määrata igalt abisaa-jalt tagasinõutavat kokkusobimatu abi summat. See eeldaks liikmesriigi üksikasjalikku analüüsi iga kõne-aluse abikava alusel antud abi üksikjuhu kohta. Seega märgib komisjon oma otsuses, et liikmesriigid peavad kogu abi tagasi nõudma, välja arvatud juhul, kui abi anti konkreetsele projektile, mis abi andmise ajal vastas kõigile grupierandi määrustes või komisjoni heakskiidetud abikavas sätestatud tingimustele.
39. Vastavalt menetlusmääruse artikli 14 lõikele 2 sisaldab tagasinõude otsuse alusel tagasinõutav abisumma komisjoni asjakohasel tasemel määratud intressi. Intressi makstakse ajavahemiku eest, mil ebaseaduslik abi oli abisaaaja käsutuses, kuni selle tagastamise kuupäevani. ⁽⁴⁶⁾ Rakendamismääruses on sätestatud, et intressimäära kohaldatakse liitintressina kuni abi tagasisaamise kuupäevani.

Otsuse rakendamise ajakava

40. Komisjoni tagasinõude otsustes on varem kindlaks määratud kahekuuline tähtaeg, mille jooksul asja-omane liikmesriik peab komisjoni teavitama otsuse täitmiseks võetud meetmetest. Kohus leidis, et kõne-alust tähtaega tuleb käsitleda ka komisjoni otsuse elluviimise tähtajana. ⁽⁴⁷⁾
41. Kohus leidis seejärel, et komisjoni otsuse elluviimisega seotud komisjoni ja liikmesriigi vahelised kontaktid ja läbirääkimised, ei vabasta liikmesriiki kohustusest võtta kõiki vajalikke meetmeid kõnealuse otsuse täideviimiseks ettenähtud tähtaja jooksul. ⁽⁴⁸⁾
42. Komisjon tunnistab, et kahekuuline tähtaeg komisjoni otsuse täitmiseks on enamikul juhtudel liiga lühike. Seetõttu otsustas komisjon tagasinõude otsuste täitmise tähtaega pikendada nelja kuuni. Edaspidi määrab komisjon oma otsustes kaks tähtaega:
- esiteks, otsuse jõustumise järel algav kahekuuline tähtaeg, mille jooksul liikmesriik peab komisjoni teavitama kavandatud või võetud meetmetest;
 - teiseks, otsuse jõustumise järel algav neljakuuline tähtaeg, mille jooksul komisjoni otsus peab olema täide viidud.
43. Kui liikmesriigil tekib tõsiseid raskusi, mis ei võimalda tal kinni pidada kõnealustest tähtaegadest, peab ta komisjoni nendest raskustest teavitama, esitades selleks asjakohased tõendid. Komisjon võib seejärel tähtaega pikendada vastavalt lojaalse koostöö põhimõttele. ⁽⁴⁹⁾

3.2. Liikmesriikide roll: tagasinõude otsuste rakendamine

3.2.1. Kes vastutab tagasinõude otsuse rakendamise eest?

44. Liikmesriik vastutab tagasinõude otsuse rakendamise eest. Menetlusmääruse artikli 14 lõikes 1 nähakse ette, et asjaomane liikmesriik peab võtma kõik vajalikud meetmed, et abi selle saajalt tagasi saada.
45. Sellega seoses on tähtis meele pidada, et Euroopa Kohus on mitmel korral olnud seisukohal, et komisjoni liikmesriigile suunatud otsus on siduv kõigi kõnealuse riigi asutuste, sealhulgas selle riigi kohtute suhtes. ⁽⁵⁰⁾ See tähendab, et tagasinõude otsuse rakendamisega seotud liikmesriigi iga asutus peab võtma kõik vajalikud meetmed, et tagada selle otsuse kohene ja tõhus kohaldamine.

⁽⁴⁶⁾ Selles küsimuses vt erandit kohtuasjas C-480/98, *Hispaania v. komisjon*, vt joonealune märkus 45, punkt 36 ja sellele järgnevad punktid.

⁽⁴⁷⁾ Kohtuasi C-207/05, *komisjon v. Itaalia*, [2006] EKL I-00070, punktid 31–36; Vt ka kohtuasi C-378/98, *komisjon v. Belgia*, [2001], EKL I-5107, punkt 28 ja kohtuasi C-232/05 *komisjon v. Prantsusmaa*, vt joonealune märkus 9.

⁽⁴⁸⁾ Kohtuasi C-5/86, *komisjon/Belgia*, [1987] EKL 1773.

⁽⁴⁹⁾ Kohtuasi C-207/05, *komisjon v. Itaalia* (2006), 1. juuni 2006. aasta otsus.

⁽⁵⁰⁾ Kohtuasi 249/85. *Albako Margarinefabrik Maria von der Linde GmbH & Co. KG v. Bundesanstalt für landwirtschaftliche Marktordnung*, [1987], EKL 02345.

46. Ühenduse õiguses ei täpsustata, milline liikmesriigi asutus peaks olema vastutav tagasinõude otsuse tegeliku rakendamise eest. Seega on see iga liikmesriigi sisemise õigussüsteemi määra, millised asutused on vastutavad tagasinõude otsuse rakendamise eest. Rakendamisuuringu autorid märgivad, et „kõigile uuringus osalenud riikidele on omane üldpõhimõte, et tagasinõude peab läbi viima asutus, kes abi andis. See toob kaasa mitmete kesk-, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste osalemise tagasinõudeprotsessis”.⁽⁵¹⁾ Nad märgivad ka, et mõned liikmesriigid on määranud ühe keskasutuse ülesandeks tagasinõudeprotsessi kontrollida ja selle üle järelevalvet teostada. Kõnealusel asutusel on tavaliselt komisjoniga pidev side. Rakendamisuuringu autorid järeldavad, et sellise keskasutuse olemasolu aitab ilmselt kaasa tagasinõude otsuse tõhusamale rakendamisele.

3.2.2. Tagasinõudekohustuse rakendamine

47. Menetlusemääruse artikli 14 lõikes 3 kohustatakse liikmesriiki viivitamata algatama tagasinõudemenetlus. Nagu on osutatud eespool 3.1 jaos, määratakse tagasinõude otsuses kindlaks tähtaeg, mille jooksul liikmesriik peab esitama täpse teabe meetmete kohta, mida ta otsuse täideviimiseks on võtnud või mida kavatseb võtta. Eelkõige nõutakse liikmesriigilt, et ta esitaks täieliku teabe ebaseadusliku ja ühisturuga kokkusobimatu abi saanud abisaajate, makstud abi summade ning abi tagasisaamiseks kohaldatava riikliku menetluse kohta. Lisaks peab liikmesriik esitama dokumendid, mis kinnitavad, et liikmesriik on abisaajat teavitanud tema kohustusest abi tagasi maksta.

Abisaaja tuvastamine ning tagasinõutava summa kindlaksmääramine

48. Tagasinõude otsus ei sisalda alati täielikku teavet abisaajate ega ka tagasinõutavate abisummade kohta. Sellistel juhtudel peab liikmesriik viivitamata kindlaks määrama otsusega seotud asjaomased ettevõtjad ja kindlaks tegema neilt tagasinõutava täpse abisumma.
49. Ebaseadusliku ja ühisturuga kokkusobimatu abikava puhul peavad liikmesriigid iga antud abi puhul viima kõnealuse abikava põhjal läbi üksikasjaliku analüüsi. Selleks et määrata kindlaks igalt abisaajalt abikava kohaselt tagasinõutav summa, on vaja kindlaks määrata abimäär, mille ulatuses konkreetsele projektile on abi antud ning mis abi andmise ajal vastas kõigile grupierandi määrustes või komisjoni heakskiidetud abikavas sätestatud tingimustele. Sellisel juhul võivad liikmesriigid kohaldada ka vähese tähtsusega abi kriteeriume, mis olid kehtivad ebaseadusliku ja ühisturuga kokkusobimatu abi (mille suhtes tagasinõude otsust kohaldatakse) andmise ajal.
50. Riiklikel ametiasutustel on lubatud tagasimakstava abisumma kindlaksmääramisel võtta arvesse maksusüsteemi mõju. Kui ebaseadusliku ja ühisturuga kokkusobimatu abi saaja on maksnud saadud abilt makse, võivad riiklikud ametiasutused vastavalt oma riiklikele maksueeskirjadele võtta arvesse varem makstud maksusumma, tagastades ainult abisaaja saadud netosumma.⁽⁵²⁾ Komisjon leiab, et sellistel juhtudel peavad riiklikud ametiasutused tagama, et abisaaja ei saaks täiendavat maksuvähendust, väites, et tagasimakse on vähendanud tema maksustatavat tulu, kuna see tähendaks, et tagasinõude netosumma oli väiksem kui algselt saadud netosumma.

Kohaldatav tagasinõudemenetlus

51. Rakendamisuuringu autorid esitavad piisavad tõendeid selle kohta, et tagasinõudemenetlused erinevad liikmesriigiti märkimisväärselt. Uuring näitab ka, et isegi ühes liikmesriigis võidakse kohaldada erinevaid menetlusi, et saavutada ebaseadusliku ja ühisturuga kokkusobimatu abi tagasisaamine. Enamikes liikmesriikides sõltub kohaldatav tagasinõudemenetlus tavaliselt abi andmise aluseks olnud meetme iseloomust. Üldiselt on haldusmenetlused tõhusamad kui tsiviilmenetlused, sest halduslikke tagasinõudekorraldusi tehakse või saab teha koheselt jõustatavaks.⁽⁵³⁾

⁽⁵¹⁾ Vt uuringu lk 521.

⁽⁵²⁾ Kohtuasi T-459/93, *Siemens v. komisjon*, [1995] EKL II-1675, punkt 83. Vt ka kohtuasi C-148/04, *Unicredito Spa v. Agenzia delle Entrate, Ufficio Genova I*, [2005], EKL I-11137, punktid 117–120.

⁽⁵³⁾ Vt uuringu lk 522 ja sellele järgnevad leheküljed.

52. Ühenduse õigus ei näe ette, millist menetlust peaks liikmesriik kohaldama, et tagasinõude otsus täide viia. Siiski peaksid liikmesriigid olema teadlikud sellest, et riikliku menetluse valiku ja kohaldamise tingimuseks on, et kõnealune menetlus võimaldaks komisjoni otsuse kohest ja tõhusat täide viimist. See tähendab, et vastutavad ametiasutused peaksid hoolikalt kaaluma kõiki riikliku õigusega lubatud olemasolevaid tagasinõudevahendeid ja valima menetluse, mis kõige tõenäolisemalt tagaks otsuse kohese täideviimise. ⁽⁵⁴⁾ Nad peaksid võimalusel kasutama riikliku õiguse kohaseid kiirmenetlusi. Vastavalt samaväärsuse ja tõhususe põhimõttele ei tohi kõnealused menetlused olla vähem soodsad kui need, mida kohaldatakse samalaadsete kohalike meetmete suhtes, ega tohi muuta ühenduse õigusaktidest tulenevate õiguste rakendamist võimatuks või liiga keeruliseks. ⁽⁵⁵⁾
53. Liikmesriigid ei tohiks üldiselt seada takistusi komisjoni tagasinõude otsuse täideviimisele. ⁽⁵⁶⁾ Sellest tulenevalt on liikmesriikide ametiasutustel kohustus jätta kõrvale kõik riiklike õigusaktide sätted, mis võivad takistada komisjoni otsuste kohest täideviimist. ⁽⁵⁷⁾

Tagasinõudekorralduste edastamine ja nende jõustamine

54. Kui abisaaja, tagasimaksmisele kuuluva abi summa ja kohaldatav menetlus on kindlaks määratud, tuleb tagasinõudekorraldused saata viivitamata ebaseadusliku ja ühisturuga kokkusobimatu abi saajatele ja komisjoni otsusega ettenähtud ajavahemiku jooksul. Tagasinõude läbiviimise eest vastutavad ametiasutused peavad tagama, et kõnealused tagasinõudekorraldused jõustatakse ning et tagasimakse tehakse otsusega määratud ajavahemiku jooksul. Kui abisaaja ei täida tagasinõudekorraldust, peavad liikmesriigid leidma tagasinõudekorralduste koheseks jõustamiseks vahendid riiklike õigusaktide alusel.

3.2.3. Vaidlused riiklikes kohtutes

55. Tagasinõude otsuste rakendamine võib tekitada vaidlusi riiklikes kohtutes. Kuigi liikmesriikide kohtutavade ja süsteemide vahel on märkimisväärsed erinevusi, võib eristada kahte peamist tagasinõuetega seotud vaidluste kategooriat: abi tagasi nõudva ametiasutuse meetmed sellise kohtukorralduse saamiseks, millega sundida abisaajat ebaseaduslikku ja ühisturuga kokkusobimatut abi tagasi maksuma, ning abisaajate meetmed tagasinõudekorralduste vaidlustamiseks.
56. Rakendamisuuringu käigus tehtud analüüsi põhjal on saadud tõendeid selle kohta, et tagasinõude otsuse täideviimine võib viibida palju aastaid, kui tagasinõude otsuse rakendamiseks võetavad riiklikud meetmed kohtus vaidlustatakse. Otsuse täideviimine viibib veelgi enam, kui tagasinõude otsus ise vaidlustatakse ühenduse kohtutes ja kui riiklikel kohtunikel palutakse riiklike meetmete rakendamine peatada, kuni ühenduse kohtud on tagasinõude otsuse kehtivuse üle otsuse langetanud.
57. Euroopa Kohus on otsustanud, et selline abisaaja, kes oleks kahtlemata saanud komisjoni tagasinõude otsuse vaidlustada ühenduse kohtutes vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 230, ei saa otsuse kehtivust vaidlustada riiklikes kohtutes tuues põhjuseks, et otsus oli ebaseaduslik. ⁽⁵⁸⁾ Sellest tulenevalt ei saa abisaaja, kes oleks saanud paluda ühenduse kohtutes kergendavate meetmete kohaldamist vastavalt EÜ asutamislepingu artiklitele 242 ja 243, kuid seda ei teinud, taotleda riiklike ametiasutuste poolt otsuse rakendamiseks võetud meetmete peatamist otsuse kehtivusega seotud põhjustel. Kõnealune küsimus lahendatakse ühenduse kohtutes. ⁽⁵⁹⁾

⁽⁵⁴⁾ Sellega seoses rõhutatakse uuringus Saksa ametiasutuste hiljutist katset jõustada tagasinõudekorraldust kohtuasjas *Kvaerner Warnow Werft*, mille puhul anti abi eraõigusliku lepingu alusel. Kui abisaaja keeldus abi tagasimaksmisest, otsustas pädev ametiasutus asja tsiviilkohtusse mitte anda, vaid väljastas haldusakti, mille alusel nõuti abi kohest tagasimaksmist. Lisaks kuulutas kõnealune amet akti viivitamata täitmisele kuuluvaks. Berliini-Brandenburgi kõrgem halduskohus leidis, et pädev ametiasutus ei pea abi tagasi nõudma samal viisil, kui kõnealune abi anti, ja nõustus sellega, et komisjoni otsuse tegelik mõju („effet utile”) lubab pädeval ametiasutusel abi tagasi nõuda haldusakti alusel. Kui kõnealune otsus leiab kinnitust ka järgmistes menetlustes, võib oodata, et tulevikus viiakse Saksamaal abi tagasinõudmine üldiselt läbi vastavalt haldusesekirjadele.

⁽⁵⁵⁾ Kohtuasi C-13/01, *Safalero*, [2003], EKL I-8679, punktid 49–50.

⁽⁵⁶⁾ Kohtuasi C-48/71, *komisjon v. Itaalia*, [1972] EKL 00529.

⁽⁵⁷⁾ Kohtuasi C-232/05, *komisjon v. Prantsusmaa*, vt joonealune märkus 9.

⁽⁵⁸⁾ Kohtuasi C-188/92, *TWD Textilwerke Deggendorf GmbH v. Saksamaa*, vt joonealune märkus 10.

⁽⁵⁹⁾ Vt kohtuasi C-232/05, *komisjon v. Prantsusmaa*, vt joonealune märkus 9.

58. Teisalt peab juhtudel, kui ei ole ilmselge, kas abisaaja poolt vaidlustatud otsuse tühistamiseks esitatud hagi oleks olnud vastuvõetav, abisaajale pakkuma asjakohase õiguskaitse. Juhul kui abisaaja vaidlustab otsuse rakendamise riiklikus kohtus põhjusel, et tagasinõude otsus on ebaseaduslik, peab riiklik kohtunik esitama Euroopa Kohtule taotluse sellise otsuse suhtes eelotsuse tegemiseks vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 234. ⁽⁶⁰⁾
59. Juhul kui abisaaja taotleb ka tagasinõude otsuse rakendamiseks võetud riiklike meetmete puhul ajutiste kergemate meetmete kohaldamist komisjoni tagasinõude otsuse väidetava ebaseaduslikkuse tõttu, peab riiklik kohtunik hindama, kas kõnealuse juhtumi puhul täidetakse kohtuasjades Zuckerfabrik ⁽⁶¹⁾ ja Atlanta ⁽⁶²⁾ Euroopa Kohtu kehtestatud tingimused. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt saab riiklik kohus lubada ajutisi kergemaid meetmeid ainult juhul kui:
- 1) kohtul on tõsiseid kahtlusi ühenduse õigusakti kehtivuse suhtes ja kui ta annab küsimuse ise Euroopa Kohtule arutamiseks üle;
 - 2) on hädaolukord, mille puhul ajutised kergendavad meetmed on vajalikud selleks, et vältida tõsist ja parandamatut kahju kergendavaid meetmeid taotleva poole suhtes;
 - 3) kohus võtab nõuetekohaselt arvesse ühenduse huve; ning
 - 4) kõikide nimetatud tingimuste hindamisel võtab kohus arvesse kõiki Euroopa Kohtu või esimese astme kohtu otsuseid seoses ühenduse õigusakti ebaseaduslikkuse või ajutiste meetmete kohaldamise kohta, mille eesmärgiks on samalaadsete ajutiste kergendavate meetmete kohaldamine ühenduse tasandil. ⁽⁶³⁾

3.2.4. Maksejõuetute abisaajate erijuhtumid

60. Eelmärgusena on tähtis meenutada, et Euroopa Kohus on järjekindlalt olnud seisukohal, mille kohaselt asjaolul, et abisaaja on maksejõuetu või et tema suhtes kohaldatakse maksejõuetusmenetlusi, ei ole mingit mõju tema kohustusele maksta tagasi ebaseaduslik ja ühisturuga kokkusobimatu abi. ⁽⁶⁴⁾
61. Enamikul juhtudel, mis on seotud maksejõuetu abisaajaga, ei ole võimalik ebaseaduslikku ja ühisturuga kokkusobimatut abi täies ulatuses (kaasaarvatud intressid) tagasi saada, kuna abisaaja varadest ei piisa, et rahuldada kõiki võlausaldajate nõudeid. Seetõttu ei ole tavapärasel moel võimalik esialgset olukorda täielikult taastada. Kuna tagasinõude lõppeesmärgiks on lõpetada konkurentsi moonutamine, on Euroopa Kohus märkinud, et abisaaja likvideerimist võib sellistel juhtudel käsitleda vastuvõetava tagasinõude võimalusena. ⁽⁶⁵⁾ Seepärast on komisjon seisukohal, et otsust, millega nõutakse liikmesriikidelt ebaseadusliku ja ühisturuga kokkusobimatu abi tagasinõudmist maksejõuetult abisaajalt, võib käsitleda nõuetekohaselt täideviiduks, nii juhul, kui tagasimakse on täielikult teostatud, kui ka osalise tagasimakse puhul, kui ettevõtja on likvideeritud ja selle varad on müüdnud turutingimustel.
62. Maksejõuetuid abisaajaid käsitlevate tagasinõude otsuste rakendamisel peavad liikmesriikide ametiasutused tagama, et pankrotimenetluse jooksul võetakse nõuetekohaselt arvesse ühenduse huve ning eelkõige vajadust lõpetada koheselt ebaseaduslikust ja ühisturuga kokkusobimatust abist tulenevad konkurentsimoonutused.

⁽⁶⁰⁾ Kohtuasi C-346/03, *Atzeni a.o.*, [2006], lk I-01875, punktid 30–34.

⁽⁶¹⁾ Liidetud kohtuasjad C-143/88 ja C-92/89, *Zuckerfabrik Süderdithmarschen A.G. a.o.*, [1991], EKL, I-415, punkt 23 ja sellele järgnevad punktid.

⁽⁶²⁾ Kohtuasi C-465/93, *Atlanta Fruchthandelsgesellschaft mbH a.o.*, [1995], EKL, I-3761, punkt 51.

⁽⁶³⁾ Kohtuasi C-465/93, *Atlanta Fruchthandelsgesellschaft mbH a.o.*, vt joonealune märkus 61, punkt 51.

⁽⁶⁴⁾ Kohtuasi C-42-93, *Hispaania v. komisjon („Merco“)* [1994], EKL I-4175.

⁽⁶⁵⁾ Kohtuasi C-52/84, *komisjon v. Belgia*; [1986] EKL, lk 9.

63. Siiski on komisjoni kogemused näidanud, et ainult nõuete registreerimine pankrotimenetluses ei pruugi alati olla piisav selleks, et tagada komisjoni tagasinõude otsuste kohene ja tõhus rakendamine. Teatavate riiklike pankrotiseaduste sätete kohaldamine võib tagasinõude otsuste mõju kahjustada, lubades ettevõtjal tegutseda vaatamata täieliku tagasimakse teostamata jätmisele, võimaldades seega konkurentsi moonutuse jätkumist. Tuginedes oma kogemustele seoses maksejõuetutelt abisaajatelt toetuste tagasinõudmisega, leiab komisjon, et on vaja määratleda liikmesriikide kohustused erinevates pankrotimenetluse etappides.
64. Liikmesriigid peaksid pankrotimenetluses koheselt registreerima oma nõuded. ⁽⁶⁶⁾ Vastavalt Euroopa Kohtu pretsedendiõigusele tehakse tagasimakse vastavalt riiklikele pankrotieeskirjadele. ⁽⁶⁷⁾ Tagasimaksega seotud võlgtagastatakse vastavalt sellele riiklike õigusaktidega omistatud tähtsuse järjekorrale.
65. On olnud juhtumeid, kus pankrotihaldur on keeldunud tagasinõude registreerimisest pankrotimenetluses, kuna abi andmise vorm on ebaseaduslik ja ühisturuga kokkusobimatu (näiteks juhul, kui abi on antud kapitalisüsti vormis). Komisjon leiab, et kõnealune olukord on problemaatiline, eriti juhul, kui selline keeldumine jätab tagasinõude otsuse täitmise eest vastutavad asutused ilma võimalusest tagada ühenduse huvide nõuetekohane arvessevõtmine maksejõuetusmenetlustes. Seepärast leiab komisjon, et liikmesriik peaks pankrotihalduri tagasinõude registreerimisest keeldumise vaidlustama. ⁽⁶⁸⁾
66. Komisjon leiab, et tema tagasinõude otsuse koheseks ja tõhusaks rakendamiseks peaksid tagasinõude otsuse täitmise eest vastutavad ametiasutused edasi kaebama ka kõik pankrotihalduri või maksejõuetusmenetlust läbiviiva kohtu otsused, mis võimaldavad maksejõuetu abisaaja tegevuse jätkamist pärast tagasinõude otsuses sätestatud tähtaega. Samuti peaksid riiklikud kohtud sellise taotluse puhul nõuetekohaselt arvesse võtma ühenduse huve ning peaksid eelkõige tagama, et komisjoni otsuse täitmine oleks kohene ning ebaseadusliku ja ühisturuga kokkusobimatu abi tekitatud konkurentsi moonutamine lõpetataks niipea kui võimalik. Komisjon leiab, et kohtud ei tohiks seega lubada maksejõuetu abisaaja tegevuse jätkamist täieliku tagasimakse tegemata jätmise korral.
67. Juhul kui võlausaldajate komiteele esitatakse tegevuse jätkamise kava, mis tähendaks abisaaja tegevuse jätkamist, saavad tagasinõude otsuse täitmise eest vastutavad riiklikud ametiasutused kõnealust kava toetada vaid siis, kui nad tagavad, et abi makstakse täies ulatuses tagasi komisjoni tagasinõude otsusega ettenähtud tähtaja piires. Liikmesriik ei saa oma tagasinõuet tagasi võtta ega heaks kiita sellist alternatiivset lahendust, mille tulemusel abisaaja tegevust kohe ei lõpetata. Ebaseadusliku ja ühisturuga kokkusobimatu abi kohese ja täieliku tagasimakse puudumise korral peaksid tagasinõude otsuse täitmise eest vastutavad ametiasutused võtma kasutusele kõik olemasolevad meetmed tegevuse jätkamise kava vastuvõtmisele vastuseismiseks ja peaks nõudma abisaaja tegevuse lõpetamist tagasinõude otsuses sätestatud tähtaja piires.
68. Likvideerimise korral, kui abi ei ole täielikult tagasi makstud, peaks liikmesriik vastu seisma igasugusele varade ülekandmisele, mida ei teostata turutingimustel ja/või mis tehakse selleks, et tagasinõude otsuse täitmisest kõrvale hoida. Selleks, et saavutada „varade nõuetekohane ülekandmine”, peab liikmesriik tagama, et abiga tekitatud põhjendamatut eelist ei kantaks üle varade omandajale. See võib juhtuda siis, kui esialgse abisaaja varad kantakse kolmandale poolele üle turuväärtusest madalama hinna eest või kui need kantakse üle ettevõtja õigusjärglasele, kes on loodud selleks, et tagasinõude otsuse täitmisest kõrvale hoida. Sellisel juhul tuleks tagasinõude otsust laiendada kõnealusele kolmandale poolele. ⁽⁶⁹⁾

⁽⁶⁶⁾ Kohtuasi C-142/87 *komisjon v. Belgia*; (1990), EKL I-959 § 62.

⁽⁶⁷⁾ Kohtuasi C-142/87, *ibid.* kohtuasi C-499/99, *komisjon v. Hispaania* („Magerfesa”) [2002], EKL I-603, punktid 28–44.

⁽⁶⁸⁾ Sellega seoses vt Ambergi kohtu kommertskoja 23. juuli 2001. aasta otsust seoses Saksamaa antud abiga ettevõtjale „Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH” (komisjoni otsus 96/178/ESTÜ (ELT L 53, 2.3.1996, lk 41)). Kõnealuse juhtumi puhul kuulutas Saksa kohus pankrotihalduri tagasinõude registreerimisest keeldumise (kapitalisüsti vormis antud abi ebaseaduslikkuse ja ühisturuga kokkusobimatuse tõttu) õigustühiseks, kuna see muudaks tagasinõude otsuse täitmise võimatuks.

⁽⁶⁹⁾ Kohtuasi C-277/00, *Saksamaa v. komisjon*, vt joonealune märkus 37.

4. KOMISJONI TAGASINÕUDE OTSUSTE RAKENDAMATA JÄTMISE TAGAJÄRJED

69. Liikmesriik on tagasinõude otsuse täitnud, kui abi on täielikult tagasi makstud ettenähtud tähtaja jooksul, või maksejõuetu abisaaja puhul siis, kui ettevõtja likvideeritakse turutingimuste kohaselt.
70. Komisjon võib nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel nõustuda ka otsuse ajutise täitmisega, kui otsust menetletakse riiklikes või ühenduse kohtutes (nt ebaseadusliku ja ühisturuga kokkusobimatu abi kogusumma maksmine kinnisele pangakontole ⁽⁷⁰⁾). Liikmesriik peab tagama, et ettevõtja kaotab ebaseadusliku ja ühisturuga kokkusobimatu abiga seotud eelise. ⁽⁷¹⁾ Liikmesriik peab esitama komisjonile heakskiitmiseks põhjenduse sellise ajutise meetme vastuvõtmise kohta ja kavandatava ajutise meetme täieliku kirjelduse.
71. Kui asjaomane liikmesriik ei ole tagasinõude otsust täitnud ja kui ta ei ole suutnud tõendada täitmise täieliku võimatuse olemasolu, võib komisjon rikkumise suhtes algatada menetluse. Lisaks võib komisjon teatavatel tingimustel nõuda, et asjaomane liikmesriik peataks uue ühisturuga kokkusobiva abi maksimise asjaomasele abisaajale või abisaajatele, kohaldades Deggendorfi printsiipi.

4.1. Rikkumismenetlused

— EÜ asutamislepingu artikli 88 lõike 2 kohased meetmed

72. Kui asjaomane liikmesriik ei täida tagasinõude otsust ettenähtud tähtaja jooksul ja kui ta ei ole suutnud tõendada selle täitmise täielikku võimatust, võib komisjon (vastavalt varasemale praktikale) või mõni muu huvitatud riik suunata küsimuse otse Euroopa Kohtusse vastavalt asutamislepingu artikli 88 lõikele 2. Komisjon võib seejärel kasutada väiteid, mis käsitlevad asjaomase liikmesriigi täidesaatvate, seadusandlike või kohtuasutuste tegevust, kuna liikmesriiki tuleb käsitada tervikuna. ⁽⁷²⁾

— EÜ asutamislepingu artikli 228 lõike 2 kohased meetmed

73. Kui Euroopa Kohus mõistab hukka asjaolu, et liikmesriik jättis komisjoni otsuse täitmata ja kui komisjon leiab, et asjaomane liikmesriik ei ole täitnud Euroopa Kohtu otsust, võib komisjon kõnealust küsimust edasi käsitleda vastavalt asutamislepingu artikli 228 lõikele 2. Sellisel juhul esitab komisjon pärast liikmesriigile märkuste esitamiseks võimaluse andmist põhjendatud arvamuse, loetledes Euroopa Kohtu otsuse punkte, mida asjaomane liikmesriik ei ole täitnud.
74. Kui asjaomane liikmesriik ei võta vajalikke meetmeid Euroopa Kohtu otsuse täitmiseks põhjendatud arvamusega ettenähtud tähtaja jooksul, võib komisjon küsimuse uuesti suunata Euroopa Kohtusse vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 228 lõikele 2. Komisjon taotleb Euroopa Kohtult karistumakse määramist asjaomasele liikmesriigile. Karistumakse määratakse kindlaks vastavalt komisjoni teatisele EÜ asutamislepingu artikli 228 kohaldamise kohta ⁽⁷³⁾ ja arvutatakse kolme kriteeriumi põhjal: rikkumise tõsidus, selle kestus ja vajadus tagada, et karistus ise oleks suunatud tulevaste rikkumiste ennetamiseks. Komisjon nõuab sama teatisel alusel ka ühekordse trahvisumma maksmist, karistades rikkumise jätkamist esimese otsuse ja EÜ asutamislepingu artikli 228 kohaselt tehtud otsuse vahelisel ajal. Võttes arvesse asjaolu, et komisjoni tagasinõude otsuse rakendamata jätmine pikendab ebaseadusliku ja ühisturuga kokkusobimatu abi andmisega põhjustatud konkurentsimoonutust, ei kõhkle komisjon kõnealust võimalust kasutamast, kui see osutub vajalikuks riigiabieskirjade täitmise tagamiseks.

⁽⁷⁰⁾ Praktikas tähendab see, et abi kogusumma ja intresside maksmine kinnisele kontole võib toimuda erilepingu alusel, millele kirjutavad alla pank ja abisaaja, ja milles osapooled lepivad kokku, et summa vabastatakse ühe või teise osapoole kasuks pärast seda, kui vaidlus on lõpule viidud.

⁽⁷¹⁾ Vastupidiiselt kinnise pangakonto loomisele, ei saa pangagarantiid käsitleda asjakohase ajutise meetmena, kuna abi kogusumma jääb abisaaja käsutusse.

⁽⁷²⁾ Kohtuasi C-224/01, *Köbler*, [2003], EKL I-10239, punktid 31-33; Kohtuasi C-173/03, *Traghetti del Mediterraneo*, [2003], lk I-05177, punktid 30-33.

⁽⁷³⁾ Komisjoni teatis EÜ asutamislepingu artikli 228 kohaldamise kohta — SEK/2005/1658 (ELT C 126, 7.6.2007, lk 15).

4.2. Deggendorfi kohtuasjaga seotud kohtupraktika

75. Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohus leidis oma otsuses Deggendorfi juhtumi kohta, et „kui komisjon kaalub riigiabi ühisturuga kokkusobivust, peab ta võtma arvesse kõiki asjakohaseid tegureid, sealhulgas võimaluse korral juba eelnevas otsuses hinnatud asjaolusid ja kohustusi, mida sellise otsusega võidi liikmesriigi suhtes kehtestada. Sellest tulenevalt on komisjonil õigus võtta arvesse, esiteks vana [...] abi akumulatsioon mõju ja uut [...] abi, teiseks asjaolu, et [vana] abi, mis kuulutati ebaseaduslikuks [...] ei ole tagasi makstud”.⁽⁷⁴⁾ Kõnealuse otsuse kohaldamisel ja selleks, et vältida ühiste huvidega vastuolevat konkurentsi moonutamist, võib komisjon liikmesriigilt nõuda uue ühisturuga kokkusobiva abi maksmise peatamist ettevõtjale, kelle käsutuses on ebaseaduslik ja ühisturuga kokkusobimatu abi, mille suhtes kohaldati tagasinõude otsust, ning seda kuni ajani, mil liikmesriik on veendunud, et asjaomane ettevõtja on vana ebaseadusliku ja ühisturuga kokkusobimatu abi tagasi maksnud.
76. Komisjon on viimaste aastate jooksul süstemaatilisemalt kohaldanud nn Deggendorfi printsiipi. Uue abikava esialgsel uurimisel, nõuab komisjon liikmesriigilt, et viimane kohustuks peatama uue abi maksmise kõigile ettevõtjatele, kes peavad tagasi maksuma ebaseadusliku ühisturuga kokkusobimatu abi, mille suhtes on kohaldatud tagasinõude otsust. Kui liikmesriik ei võta endale kõnealust kohustust ja/või selgete abimeetmetega seotud andmete puudumisel,⁽⁷⁵⁾ mis takistab komisjonil hinnata vana ja uue abi üldist mõju konkurentile, võtab komisjon vastu lõpliku tingimustega seotud otsuse menetlusmääruse artikli 7 lõike 4 põhjal, nõudes asjaomaselt liikmesriigilt uue abi maksmise peatamist kuni viimane on veendunud, et asjaomane abisaaja on vana ebaseadusliku ja ühisturuga kokkusobimatu abi koos intressidega tagasi maksnud.
77. Deggendorfi printsiip on integreeritud raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antavat riigiabi käsitlevasse ühenduse suunistesse⁽⁷⁶⁾ ja viimastesse grupierandi määrustesse.⁽⁷⁷⁾ Komisjon kavatses kõnealuse põhimõtte integreerida kõikidesse järgnevasse riigiabi eeskirjadesse ja otsustesse.
78. Komisjon tervitab Itaalia algatust lisada konkreetne „Deggendorfi” säte õigusakti „Legge Finanziaria 2007”, millega nähakse ette, et uute riigiabimeetmete saajad peavad kinnitama, et nende käsutuses ei ole ebaseaduslikku või ühisturuga kokkusobimatut riigiabi.⁽⁷⁸⁾

5. KOKKUVÕTE

79. Vaba ja moonutamata konkrentsisüsteem on üheks Euroopa Ühenduse nurgakiviks. Riigiabi andmise kord, mis moodustab osa Euroopa konkrentsipoliitikast, on oluline, et tagada võrdsete võimaluste säilimine siseturul kõigis Euroopa majandussektorites. Selle põhiülesande saavutamiseks, peavad nii komisjon kui liikmesriigid omama ühist vastutust, et tagada riigiabi andmise korra, eelkõige aga tagasinõude otsuste nõuetekohane rakendamine.
80. Teatise väljastamisega soovib komisjon tõsta teadlikkust tagasinõudepoliitika põhimõtetest, nagu neid on määratlenud ühenduse kohtud, ja selgitada komisjoni praktikat tagasinõudepoliitika osas. Komisjon kohustub järgima kõnealuseid põhimõtteid ja kutsub liikmesriike üles küsima nõu, kui neil tekib raskusi tagasinõude otsuste rakendamisel. Komisjoni talitused on liikmesriikide käsutuses ja annavad vajaduse korral edasi suuniseid ja abi.

⁽⁷⁴⁾ Kohtuasi T-244/93 ja T-486/93, TWD Deggendorf v. komisjon, [1995] EKL, II-2265, punkt 56.

⁽⁷⁵⁾ Nt ebaseadusliku ja ühisturuga kokkusobimatu abikavade puhul, kui abisaajate hulk ei ole komisjonile teada.

⁽⁷⁶⁾ ELT C 244, 1.10.2004, lk 2, punkt 23.

⁽⁷⁷⁾ Komisjoni määrus (EÜ) nr 1628/2006, 24. oktoober 2006, mis käsitleb asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist investeeringuteks ette nähtud regionaalabi suhtes, ELT L 302, 1.11.2006, lk 29.

⁽⁷⁸⁾ Legge 27 dicembre 2006, n. 296, art. 1223.

81. Vastutasuks ootab komisjon liikmesriikidelt tagasinõudepoliitika põhimõtete järgmist. Ainult ühiste, nii komisjoni kui ka liikmesriikide pingutustega saab tagada riigiabi andmise korra ja saavutada soovitud eesmärgi, s.o moonutamata konkurentsi säilimise siseturul.
-

Konkurentsi piiravat tegevust ja turgu valitsevat seisundit käsitleva nõuandekomitee 416. istungil 18. septembril 2006 esitatud arvamus juhtumit COMP/C2/38.681 — Cannes'i pikendamiskokkuleppe — Käsitleva otsuse eelnõu kohta

(2007/C 272/06)

1. Nõuandekomitee nõustub komisjoniga, et Cannes'i pikendamiskokkuleppe punkti 9 alapunkt a võib takistada kollektiivse esindamise organisatsioonil plaadifirmale üldlitsentsi kokkuleppe raames mahahindluse tegemist ning kujutab seega endast kaudset hindade määramise kokkulepet.
2. Nõuandekomitee nõustub komisjoni hinnanguga, et Cannes'i pikendamiskokkuleppe punkti 7 alapunkti a alapunkti i eesmärk ja võimalik mõju on olemasoleva turustruktuuri säilitamine ning kollektiivse esindamise organisatsioonide ja muusikakirjastajate ja/või plaadifirmade vahelise võimaliku konkurentsi takistamine.
3. Nõuandekomitee nõustub komisjoniga, et pakutud kohustused on piisavad, hajutamaks komisjoni kahtlusi seoses sätete vastavusega EÜ asutamislepingu artiklile 81 ja EMP lepingu artiklile 53.
4. Nõuandekomitee nõustub komisjoniga, et menetluse võib lõpetada määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 9 lõike 1 kohase otsusega, mis muudab kohustused Cannes'i pikendamiskokkuleppe osalistele siduvaks.
5. Nõuandekomitee nõustub komisjoniga, et arvestades pakutud kohustusi, esialgset hinnangut ja huvitatud kolmandate isikute esitatud märkusi, ei ole komisjonil enam põhjust meetmeid võtta, ilma et see piiraks määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 9 lõike 2 kohaldamist.
6. Nõuandekomitee soovib avaldada oma arvamus *Euroopa Liidu Teatajas*.

Ärakuulamise eest vastutava ametniku lõpparuanne juhtumi COMP/C2/38.681 kohta — Cannes'i pikendamiskokkulepe

(vastavalt komisjoni 23. mai 2001. aasta otsuse 2001/462/EÜ, ESTÜ (ärakuulamise eest vastutavate ametnike pädevuse kohta teatavates konkurentsimenetlustes) artiklitele 15 ja 16 — EÜT L 162, 19.6.2001, lk 21)

(2007/C 272/07)

Nõukogu määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 9 alusel komisjonile esitatud otsuse eelnõu käsitleb viit suuremat muusikakirjastust ja kolmeteistkümnet kollektiivse esindamise organisatsiooni, kes on sõlminud nn Cannes'i pikendamiskokkuleppe, mis on seotud mehaanilise taasesituse õiguste haldamisega.

Universal Music BV esitas komisjonile 27. veebruaril 2003 kaebuse, milles väideti, et kokkuleppe teatavad tingimused rikuvad EÜ asutamislepingu artiklit 81. Komisjonile teatati Cannes'i pikendamiskokkuleppest 1. juulil 2003 vastavalt määrusele nr 17/62. Kuid 1. mail 2004 teatamismenetlus katkestati, sest jõustus määrus (EÜ) nr 1/2003.

23. jaanuaril 2006 saatis komisjon kolmeteistkümnele kollektiivse esindamise organisatsioonile ja viiele suuremale muusikakirjastusele, kes on Cannes'i pikendamiskokkuleppe osalised, esialgse hinnangu. Selles nimetas komisjon kaht Cannes'i pikendamiskokkuleppe punkti, mille kokkusobivuses EÜ asutamislepingu artikliga 81 ja EMP lepingu artikliga 53 ta kahtlust avaldas. Nendeks olid punkt 9a, millega piiratakse kollektiivse esindamise organisatsioonide võimalust teha mahahindlusi äritarbijatele, ja punkti 7a alapunkt i, mille kohaselt kõnealustel organisatsioonidel on keelatud tegutseda muusika kirjastamise või plaatide tootmise turul.

Esialgsete arutelude käigus pakkusid osapooled välja kohustusi, et komisjoni esitatud kahtlusi kõrvaldada. 23. mail 2006 avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 27 lõikele 4 vastav teatis, eesmärgiga korraldada kohustuste turutest. Teatistes kutsuti kolmandaid isikuid esitama oma tähelepanekuid ühe kuu jooksul alates avaldamise kuupäevast. Universal International Music BV võttis oma kaebuse tagasi 5. juulil 2006.

Kõnealuseid kohustusi ja turutesti silmas pidades leidsid komisjoni asjaomased talitused, et meetmete rakendamiseks pole enam alust ja menetlus tuleks praegusel juhul lõpetada, ilma et see piiraks määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 9 lõike 2 kohaldamist.

Osapooled ega kolmandad isikud ei ole mulle küsimusi ega tähelepanekuid esitanud. Osapooled on ametlikult teatanud, et neil on olnud piisav juurdepääs teabele, mida nad on pidanud vajalikuks, et võtta kohustusi komisjoni avaldatud kahtluste kõrvaldamiseks. Eespool esitatud põhjustel ei nõua juhtum ärakuulamist käsitleva õigusega seoses lisamärkusi.

Brüssel, 18. september 2006

Serge DURANDE

EUROOPA MAJANDUSPIIRKONDA KÄSITLEV TEAVE

EFTA KOHUS

Héraðsdómur Reykjavíkur 19. märtsi 2007. aasta taotlus EFTA kohtule nõuandva arvamuse saamiseks kohtuasjas Jón Gunnar Þorkelsson versus Gildi-lífeyrissjóður (Gildi pensionifond)

(Kohtuasi E-4/07)

(2007/C 272/08)

Héraðsdómur Reykjavíkur (Reykjavíki ringkonnakohus) esitas 19. märtsi 2007. aasta kirjaga EFTA kohtule nõuandva arvamuse taotluse kohtuasjas Jón Gunnar Þorkelsson versus Gildi-lífeyrissjóður (Gildi pensionifond), mis saabus kohturegistrisse 26. märtsil 2007 ja milles käsitleti järgmisi küsimusi:

1. Kas mõiste „sotsiaalkindlustus”, nagu see on sätestatud EMP lepingus, eriti selle põhiteksti artiklis 29, ja nõukogu 14. juuni 1971. aasta määruses (EMÜ) nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate, füüsilisest isikust ettevõtjate ja nende pereliikmete suhtes, hõlmab ka invaliidsushüvitisi, mis on ette nähtud sellistes pensionikavades nagu Islandi kava?
2. Olenemata sellest, kas vastus 1. küsimusele on jaatav või mitte, küsib ringkonnakohus seda, kas EMP lepingu töötajate vaba liikumist käsitlevaid sätteid, eriti selle artikleid 28 ja 29 tuleks mõista selliselt, et see Islandi pensionifondide põhikirjas sätestatud põhimõte, mille kohaselt õigus toetuse saamiseks (õigus eeldada toetuse saamist) sõltub sellest, kas asjaomane isik on enne õnnetuse toimumist vähemalt viimase kuue kuu jooksul kaheteistkümnest teinud sissemakseid Islandi pensionifondi, mis on pensionifondide vahelisi suhteid reguleeriva kokkuleppe osaline, on kooskõlas EMP lepinguga, kui põhjus, miks isik seda tingimust ei täida, on tema tööleasumine muusse EMP riiki, mille tulemusena on ta teinud sissemakseid selle muu riigi pensionifondi?
3. Kas nõukogu 14. juuni 1971. aasta määrust (EMÜ) nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate, füüsilisest isikust ettevõtjate ja nende pereliikmete suhtes tuleks mõista selliselt, et töötajad peavad oma hüvitisnõuded esitama riigis, mille residendid nad õnnetuse toimumise ajal olid ja milles neil oli õigus sotsiaalkindlustusele?

V

(Teated)

HALDUSMENETLUSED

KOMISJON

Euroopa GNSS järelvalveameti konkursikutsed seoses Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi tööprogrammiga „Koostöö”

(2007/C 272/09)

Teatatakse Euroopa GNSS järelvalveameti konkursikutest seoses Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) tööprogrammiga „Koostöö”.

Taotlusi oodatakse seoses järgmise konkursiga.

Eriprogramm „Koostöö”:

— *Teema:* Transport (sealhulgas lennundus)

Alateema: Tugi Euroopa globaalsele satelliitnavigatsioonisüsteemile (Galileo) ja programmile EGNOS

Konkursikutse tunnus: FP7-GALILEO-2007-GSA-1

Konkursikutse on seotud komisjoni 11. juuni 2007. aasta otsusega K(2007) 2460 vastu võetud tööprogrammiga.

Konkursi eelarvet, tähtaegasid ja eeskirju käsitlev teave, tööprogramm, teemade kirjeldus ning taotluste esitamise juhised on kättesaadavad CORDISE veebilehel:

<http://cordis.europa.eu/fp7/calls/>

KONKURENTSIPOLIITIKA RAKENDAMISEGA SEOTUD MENETLUSED

KOMISJON

Elteatis koondumise kohta

(Juhtum nr COMP/M.4946 — Goldman Sachs/Sintonia SpA/Sintonia)

Võimalik lihtsustatud korras menetlemine

(EMPs kohaldatav tekst)

(2007/C 272/10)

1. 29. oktoobril 2007 sai komisjon nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004 ⁽¹⁾ artiklile 4 vastava teatise kavandatava koondumise kohta, mille raames ettevõtjad The Goldman Sachs Group, Inc. („Goldman Sachs”, Ameerika Ühendriigid) ja Sintonia SpA („Sintonia SpA”, Itaalia), mis kuuluvad Benettoni kontserni, omandavad ühiskontrolli nimetatud nõukogu määruse artikli 3 lõike 1 punkti b tähenduses ettevõtja Sintonia SA („Sintonia”, Itaalia) üle aktsiate või osade ostu teel.

2. Asjaomaste ettevõtjate majandustegevus hõlmab järgmist:

— Goldman Sachs: ülemaailmne investeerimispangandus, väärtpabereid ja investeringuid haldav ettevõte, mis osutab ülemaailmselt erinevaid panga-, väärtpaberi- ja investeerimisteenuseid;

— Sintonia: Benettoni kontserni kuuluv valdusettevõtja, mis omab osalusi infrastruktuurisektori ettevõtetes.

3. Komisjon leiab pärast teatise esialgset läbivaatamist, et tehing, millest teatatakse, võib kuuluda määruse (EÜ) nr 139/2004 reguleerimisalasse, kuid lõplikku otsust selle kohta ei ole veel tehtud. Vastavalt komisjoni teatisele lihtsustatud korra kohta teatavate ettevõtjate koondumiste käsitlemiseks kooskõlas nõukogu määrusega (EÜ) nr 139/2004 ⁽²⁾ tuleks märkida, et käesolevat juhtumit on võimalik käsitleda teatises ettenähtud korra kohaselt.

4. Komisjon kutsub asjast huvitatud kolmandaid isikuid esitama komisjonile oma võimalikke märkusi kavandatava toimingu kohta.

Komisjon peab märkused kätte saama kümne päeva jooksul pärast käesoleva dokumendi avaldamist. Märkusi võib saata komisjonile faksi ((32-2) 296 43 01 või 296 72 44) või postiga järgmisel aadressil (lisada viitenumber COMP/M.4946 — Goldman Sachs/Sintonia SpA/Sintonia):

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ ELT L 24, 29.1.2004, lk 1.

⁽²⁾ ELT C 56, 5.3.2005, lk 32.

Eelteatis koondumise kohta
(Juhtum nr COMP/M.4883 — PetroFina/Galactic/Futero JV)
Võimalik lihtsustatud korras menetlemine

(EMP kohaldatav tekst)

(2007/C 272/11)

1. 9. novembril 2007 sai komisjon nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004 ⁽¹⁾ artiklile 4 vastava ja artikli 4 lõike 5 kohaselt tehtud ettepanekule järgnenud teatise kavandatava koondumise kohta, mille raames ettevõtjad PetroFina S.A./N.V. (edaspidi „PetroFina”, Belgia), mis kuulub Totali kontserni (edaspidi „Total”, Prantsusmaa) ja Galactic S.A./N.V., mida kontrollivad Finasucre S.A. (edaspidi „Finasucre”, Belgia) ja Frederic van Gansberghe S.A./N.V. (edaspidi „FVG”, Belgia) omandavad ühiskontrolli nimetatud nõukogu määruse artikli 3 lõike 1 punkti b tähenduses ettevõtja Futero S.A./N.V. (edaspidi „Futero”, Belgia) üle uue ettevõtte aktsiate ostmise kaudu, mida käsitatakse ühissettevõtena.

2. Asjaomaste ettevõtjate majandustegevus hõlmab järgmist:

- PetroFina: põhikemikaalide ning tarbepolümeeride tootmine ja müük;
- Total: vertikaalselt ühendatud energeetika ja keemia valdkonna ettevõtja;
- Galactic: piimhapete ning nende soolade ja estrite (laktaadid) tootmine ja müük;
- Finasucre: roo- ja peedisuhkru ning karamellide ja eritoodete tootmine ja müük;
- FVG: nõustamis- ja haldusteenused.

3. Komisjon leiab pärast teatise esialgset läbivaatamist, et tehing, millest teatatakse, võib kuuluda määruse (EÜ) nr 139/2004 reguleerimisalasse, kuid lõplikku otsust selle kohta ei ole veel tehtud. Vastavalt komisjoni teatisele lihtsustatud korra kohta teatavate ettevõtjate koondumiste käsitlemiseks kooskõlas nõukogu määrusega (EÜ) nr 139/2004 ⁽²⁾ tuleks märkida, et käesolevat juhtumit on võimalik käsitleda teatise ettenähtud korra kohaselt.

4. Komisjon kutsub huvitatud kolmandaid isikuid esitama komisjonile oma võimalikke märkusi kavandatava toimingu kohta.

Komisjon peab märkused kätte saama kümne päeva jooksul pärast käesoleva dokumendi avaldamist. Tähelepanekuid võib saata komisjonile faksi teel ((32-2) 296 43 01 või 296 72 44) või postiga järgmisel aadressil (lisada tuleb viitenumber COMP/M.4883 — PetroFina/Galactic/Futero JV):

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ ELT L 24, 29.1.2004, lk 1.

⁽²⁾ ELT C 56, 5.3.2005, lk 32.

TEADE

15. novembril 2007 ilmub *Euroopa Liidu Teatajas* C 272 A „Ühtne põllukultuuride sordileht — 25. ter-
vikväljaande 7. lisa”

Euroopa Liidu Teataja tellijad saavad nimetatud numbri tasuta vastavalt oma *Euroopa Liidu Teataja* tellimuse
eksemplaride arvule ja keeleversioonile. Tellijatel palutakse lisatud tellimisblankett korrektset täita, märkides
ka tellimuse registreerimisnumbri (kood, mis on igal sildil vasakul ja algab O/...), ja saata lisatud aadressil.
Seda *Euroopa Liidu Teatajat* on võimalik saada tasuta ühe aasta jooksul alates selle väljaandmise kuupäevast.

Teised saavad seda *Euroopa Liidu Teatajat* tellida tasu eest igast meie müügikontorist (vt http://publications.europa.eu/others/sales_agents_et.html).

Nimetatud *Euroopa Liidu Teatajat* — nagu kõiki *Euroopa Liidu Teatajaid* (L, C, CA, CE) — saab tasuta sirvida
Internetis aadressil: <http://eur-lex.europa.eu>

TELLIMISBLANKETT

Euroopa Ühenduste
Ametlike Väljaannete Talitus
Tellimisosakond
2, rue Mercier
L-2985 Luxembourg
Faks (352) 292 94 27 52

Minu registreerimisnumber on järgmine: O/...

Palun saata mulle ... tasuta eksemplar(i) **Euroopa Liidu Teatajat C 272 A/2007**, mida mul on õigus tellijana saada.

Nimi:

Aadress:

.....

Kuupäev: Allkiri: